

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Hírléteket ár

egy negyed évre 1 frt, fél évre 2 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné urnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket

és nyilvántári közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Választás előtt.

Szentés, 1889. október 12.

A városi általános tisztújítástól alig fél év választ el bennünket.

Rövid hét hónap múlva tisztviselőinknek le kell tenniük mandátumaikat azok kezébe, akikről ezelőtt 6 évvel nyerték, hogy ezek viszont azoknak adhassák át, kiket a többség bizalma erre érdemesnek tart.

E körülmény nem azért adja kezünkbe a tollat, hogy ajtót nyissunk a választást megelőző szokott korteskedésnek s nem is azért választottunk cikkünk címül e szót, hogy a nálunk — sajnos — nagyon lábra kapott kilincselést és küszöbkoptatást léptessük napirendre.

Mert a mint nem tartjuk helyén valónak a városi tisztviselők választásánál a korteskedést oly értelemben, mint ahogy azt előző időkből nem éppen tisztas alakban kellett megismerünk, ép annyira megszegényítőnek tartjuk a tisztviselőre aspiráló házról-házra járó koldús tempóját, melyet népünk szelidebb szóval kilincselésnek, küszöbkoptatásnak nevezett el.

Korteskedésnek helye a tisztviselők választásánál azért nem lehet, mert az önkormányzat legszebb értelemben gyakorlása határozottan kizárja azt,

amannak gyakorlathá vétele pedig éppen az illető aspiránsra hoz gyalázatot s a tisztet — melynek elnyerésért koldúsodik — szeméjezi be eljárásával.

Ráköfenje ez az önkormányzatnak s már nem is szórványos jelenség. Csodálni sem lehet tehát, ha egyéb bajokkal együtt vesztét idézi elő.

De kezünkbe vettük a tollat azért, hogy e cím alatt figyelmeztessük a lelépendő tisztviselőket, legelső sorban az előjáróságot, a legsürgösebb teendőkre, a melyeknek e rövid idő alatt elintézése az ő feladatuk nemcsak azért, mert hivataloskodásuk alatt merültek fel, hanem különösen azért, mert annak részben kezdeményezői is ők voltak, de elintézésükkel is ők lettek megbízva. Oly teendők azok, melyek elvégzése nélkül mandátumukat tiszta lélekkel le nem tehetik, mert polgártársaik szemrehányásán túl az önvád is terhelné őket miatta.

Két éve már, hogy városunk polgármestere egy közgyűlésben indítványt nyújtott fel a városházának felépítése tárgyában. Akkor meg is beszéltetett ez az ügy per longum et látum, de a sok beszédnek mégis csak az lett az eredménye, hogy az indítványozó elnökele alatt, a tanács és néhány képviselőből alakított bizottság küldetett ki a részletes terv kidolgozására s annak a közgyűléshez leendő betérjesztésére.

Határidőhöz nem lett kötve a részletes terv bemutatása, mert ily dolgot elhamarkodni célttvesztett volna. Mégis talán éppen az a szabadjára hagyott idő lett a bizottság tevékenységének megölője, mert azóta hírt sem hallottunk róla, azt sem tudjuk él-e, meghalt-e s tett-e valamit, vagy talán egyszer sem jött össze.

Azt vethetnék sokan ez ellen: miért is lenne ez sürgős, mikor építéséhez úgy sincs pénzünk s így ráérünk arra bár mikor?

Ezt azonban még a muladékoskodó bizottság mellett sem lehet felhozni mehetségül, annál kevésbé vehető figyelembe az ügy elodázására.

Városházát építtetünk kell. Ez reánk nézve kényszerűség. Szegyeljük már egyszer magunkat, hogy a város közönsége évtizedek óta zsellér a maga otthonában s úgy vagyunk, mint a rosz gazda, ki eladta birtokát s annak árából, megmaradt pénzén pár évre bérbé veszi azt az új tulajdonostól. Ha mindég csak ilyenrel odazukk el e kérdést, az újra meg újra felmerülő egyéb szükségességek miatt bizony kilátásunk sem lehet arra, hogy valaha városházát építsünk.

Egy másik teendő, mely szintén még a mostani előjáróság feladatát képezi: a csendbiztosi állás megszüntetése folytán, a rendőrség újabb szervezése.

TÁRSA.

Masszer.

Dán beszély.

(7)

(Folytatás.)

S ki állt hozzá közelebb, mint Simon? Modche fel is kereste azonnal, de nagyon szerencsétlen órában, mert Simon éppen akkor tudta meg, hogy az a bizonyos előkelő ur másként segített ki magát szorult helyzetéből; a fénylő lovagkereszt eltűnt szemkörülből, sötétben állt, mint aki valami mély kútba esik és olyan nyomorúságosan kicsinynek érezte magát, annyira el volt telve haraggal a sors és önmaga iránt, hogy miért volt olyan behémo*, miért reménykedett?

Modche látta ugyan, hogy bátyjának komor az arca, de azt hitte, hogy már tudomással bír a dolgok állásáról és tapasztalásból tudta, hogy akinek pénzt kell előadnia, olyan mint a jégcsap, melynek idő kell, míg felenged.

Ez esetben, úgy hitte, még sem kerül majd nagy megerőltetésbe a pénzkérés. Nem vesztette el a büszke tudatot, hogy nagykereskedő. Meg volt róla győződve, hogy kereskedőháza jó és üzlete csinos. Nem ajándékról volt szó, csak kölcsönről, amely pillanatnyi zavarából kiségtette és még szilárdabbá tegye állását, mint eddig volt.

Nem sejtette, hogy éppen az a legnagyobb áldozat, melyet e pillanatban bátyjától követelhet. Simon emlejtte fel őt, hogy ezzel önmagát még inkább elcsúszlyessze! Simon mondjon le a maga részéről minden reményről, csakhogy öcsését nagygyá tegye!

Modche egészen üzletszerűen beszélt el az esetet. Rematutott pénzavara milyensége és nem kért bátyjától határozott összeget, hanem csak azt az ígéretet, hogy a körülményekhez képest, rendes jótállás és kamatok mellett megsegíti.

Rövid szünet után Simon így szólt: — Hallod e Modche, meg kell mondanom, hogy nem vagy szolid kereskedő.

— Szép újságot mondassz! felelt Modche, miközben mosolyra kényszerítte magát. Honnan jönne az a szoliditás? Egész világ és az isten is tudja, mit hagyott rák szegény apának örökül s én másfelől sem örököltem semmit.

— Nem az, nem az, folytatá Simon; nem azért, mert szegény vagy. Más is szegényül kezdte; de vár a nagyzással, amíg valamire vitte. Mikor még nagyon jelentéktelen ember voltál, már három nagy fehér függönyöd volt s mikor egy csomó pénz került a kezved közé, már innen Ringkjöping és Skagantól Neumundsterig kelle hitelezned — az egész országban az emberek szemét magadra vonnod — psst!

— No, felelt rá öcsése, ha az ég akaratja, hogy valakinek ne menjen jól, akkor aztán van mit hallania. Én jót akartam, de talán hibáztam. Hibáztam! Osámmú, cho

tószi**) . . . felmondjam az egész leckét, Simon?

— Ne mondd fel az egész leckét. Ki vagyok én? Bűnös isten előtt. Csak azt valld be, hogy nem vagy szolid kereskedő. — Azt már mondtam. De most még valamit mondok, Simon: azt hittem, hogy te jó ember vagy.

— Ha utolsó fillérünket oda adjuk, akkor jó emberek vagyunk, ugye.

— Arról szó sincsen. Adsz, vagy nem adsz, tetszésed szerint — azaz: ki beszél itt adásról? Kölcsönözhetisz, vagy nem, tetszésed szerint. De nem szabad öcsédnek szemrehányást tenned, mikor isten sújta.

— Nem teszek neked szemrehányást! Csak azt mondom, amiért isten előtt is megfelelhetek: nem vagy szolid kereskedő. És miért mondom ezt? Hogy hibáid szemedre vessen? Nevisz isten! Mit teltsz te róla? Híyen vagy! De ha te magad jössz hozzám és azt mondd, hogy segítsek rajtad, akkor én azt mondom: Modche, ismerlek! Ami a követelés rovaton van, azt te rózsaszínben látod, a tartozás rovattal meg lilíomfehérnek. Ez a te természeted; nem teszek érte szemrehányást. Én, szemrehányást? De ha meglévő kis pénzemet üzletedbe dugjam, akkor nem bízom magamat a te számtárodra — nem azért mintha meg akarnál csalni, hanem mert te a magad módja szerint látod a dolgokat. És ezért azt mondom: hadd csinálja meg pár üzletember, de igazi üzletem-

*) Tulkfikkó.

**) A zsidó bűnvallás kezdő szavai.

Ez az ügy is már elég idő óta vár elintézésre. És az általános tisztújításig ezt is el kell intézni, mert a közgyűlés nem azért szüntette be ezen állást, mintha helyette mást felállítani nem akarna. És a rendőrségi intézménynek, feladata helyes megadása végett, az adott körülmények között legcélszerűbb szervezése azért sem halasztható, mert csak így nem lesz kidobott pénz a reá fordított költségek.

Amint tehát csak helyeselnünk lehet a közgyűlésnek a csendbiztosi szinkura megszűntetését kimondó határozatát, az ennek folytán szükségessé vált újabb szervezés elkészítésének éveken át elhalasztásáért az előjáróság méltán illeti megrovás.

Legújabb keletű teendője a mostani előjárásnak, a másodaljegyzői állás rendszeresítése folytán szükségessé vált szervezeti szabályzat módosítása, a jegyzői hivatal ügykörének tüzesebb meghatározása végett. Általánosan ismert dolog, mily retortákon kell egy szervezeti szabályzat módosításának átésnie s mennyi időt vesz igénybe, hogy végre annak változtatott szövege érteimében lehessen elérjani. Oly hamar elérkezik az az idő, mikor a másodaljegyzői állás is be lesz töltve, mostani aljegyzőnk pedig már jelezte, a közgyűléshez benyújtott beadványában, a rendszeresítés folytán előálló kívánalmait és magatartásait. Ezekre való tekintettel tehát az adminisztráció érdekében meg nem engedhető, hogy egy hivatalban lévők közt az ügy-és hatáskör tekintetében viszálykodás, egyenletlenség állandósítsassék s a hivatali főnökek karapépörök elintézése is szaporítsa teendőjét.

Szólhattunk még a tisztviselők fizetésének felmérésére s ezzel kapcsolatban a kvalifikáció megállapítására vonatkozó javaslat-készítésről is mint olyanról, mely ezen előjáróság teendőjéül vehető. Erről azonban az alkalommal nem azért nem szólunk, mintha tartan-

nánk attól, hogy a városi képviselőtestületnek nemetsző dolgot cselekszünk, hanem mert a közigazgatás államosítása a kormány által szükségesnek ismertetvén fel, annak keresztülvitele már csak idő kérdése az arra vonatkozó törvénylen a hivatalnokok fizetéséről bizonyára ügyis intézkedés történik.

A választás előtt tehát csak azt kiállhatjuk a mostani tisztviselőknek: „Sok még a munka, mely reá vár s mert rövid az idő: fel a munkára!

Tanári nyugdíjszabályzat. A városi gimnáziumi bizottságot legutóbbi ülésében a gimn. tanárok nyugdíjügye foglalkoztatta. Tudnivaló, hogy Szentes városa a polgári iskolának gimnáziummá alakításakor egyrészt közgyűlési határozattal kimondotta, hogy a tanároknak a polgári iskolában töltött szolgálati idejüket a nyugdíjazásnál beszámítja, másrészt a gimnáziumra vonatkozó alaptörvényekben kötelezte magát arra, hogy az évi tandíjból nyugdíjalapot létesít, a gimnázium tanárait az állami középiskolák tanárainak nyugdíjazásáról szóló szabályok szerint nyugdíjazza és e végre külön szabályrendeletet alkot.

E szabályrendelet, bár a város a kötelező nyilatkozatot több mint három évvel ezelőtt tette, még mai napig sem kész; jóllehet a tanári kar még a múlt iskolai év közepén kidolgozta a szabályzat javaslatát és azt tárgyalás végett a gimn. bizottság elé is terjesztette. — Most azonban maga a közigazgatási miniszter terelte rá ez ügyre a város figyelmét. A miniszter ugyanis a felekezeti és községi tanárok részére országos nyugdíjintézetet ohajt teremteni és tájékoztatás kedvéért megkérdezi az iskolafentartó testületeket, többek között Szentes városát is, hogy belpé-e az alkotandó nyugdíjszövegeketbe? A tanári kar és a gimn. bizottság azt javasolja városnak, hogy végleges elhatározásának fentartásával egyelőre bíztvást hajlandóan nyilatkozhatik a belépésre, mert a létrejövő országos nyugdíjintézet minden iskolafentartó testületnek

könnyebbségére válik. De mindennek előtt szükséges, hogy a város a tanári nyugdíjalapot, a mely címen a gimn. bizottság pénztárosa már eddig is szép összeget kezel, formailag is megalkossa, a nyugdíjazásra pedig részletes szabályrendeletet készítsen. Reméljük mi is, hogy a gimn. bizottság a tanári kar által kidolgozott szabálytervezetet csakhamar megvitálja és rövid idő alatt a városi közgyűlésnek elfogadás végett benyújtja.

Városi közgyűlés.

(1889. október 10.)

Megváltozott időrendben, mikor szep-temberben éltünk a november, és október im augusztus-végi meleggel köszönt reánk, az igazi vénasszonyok nyarában, amikor minden: a tiszta égbolt, a ragyogó nap sugar, az út porának dögeletes miazmáitól ment üde levegő egyaránt a szabadba csal, hogy még egyszer, utoljára gyönyörködjünk üde zöld pázsitban, madárfüttyben a természet téli néhez alma, elhalása előtt, — ily verőfényes enyhe őszi napon megülni a csérffszek kemény padjait és két és fél óta hosszat tartó vitát folytatni egyetlen tárgy felett: olyan áldozat, melyet bizonyára csak a közgyűlés iránt való meleg lelkesedés hoz meg; aminthogy örömmel konstatalhatjuk is, hogy a rezgályeg bérbevétele felett kifejtett és két és fél órán át tartott élénk vita minden tekintetben azon a színvonalon állt, mely Szentes város képviselőtestületét annyira kitünteti.

Sajnálni való, hogy a törvényesség és jog hibás magyarázata, a vita végét olyan határozattal zárta be, amely semmiesetre sem egyez meg egy városi képviselőtestület kötelessé törvényiszteleivel. De a többség határozata megvan, alig hisszük hogy bárki is megapellámlás s bár úgy a városi ügyész, valamint a főjegyző és főkapitány, sőt maga az elnök polgármester is többszörösen és világosan kifejtette az ügy igaz jogi, mert törvényben nyölkerező állását: a többség nézetét respektálnunk kell, annyival inkább,

ber az üzletmérlegedet, hadd legyen minden világos, mint a nap, aztán — majd meg-látjuk.

Modche kénytelen volt önmagának bevallani, hogy e követelés nem jogtalan, bár előnyösebbnek látta volna az egész dolgot csendben elintézni, anélkül hogy könyveit idegeneknek bemutatssa. Setjtette is, hogy a dolog most már nem fog simán lefolyni, még ha Simon előleges feltétele beteljesül is. De mit volt mit tennie? Idegnekem kéressen segítőt és ezzel elárulja, hogy fivére is reménytelennek tartja helyzetét — ez a veszedelmebe vitte volna.

Mielőtt bátyja lakását elhagyta, meg egy szövetségest akart szerezni, aki ügyét védje. Bement Gidelhez és elbeszélte neki, hogy háza vezélyben van. Gidel egy idő óta betegeskedett és épen ezen a napon sokat szenvedett idegyengeségével. Hangos zokogásba tört ki a balhír hallatára.

Ez az erős zokorérés melyen bántotta Simon szívét, úgy vette, mint hálátlan-ságot, mint saját megkisebbitését. Nem értette nő vérenek őcsese iránt táplált szeretetét vagy látszólagos előszeretetését és Gidel talán maga sem értette az ézelmet. Szerette Simon-t, anélkül hogy e fölött elmélkednék, anélkül hogy szeretetét mérlegelne vagy bírálgatná. Bizonyos mértékben annyit volt Simon a szemében, mint önmaga. Modchet pedig szeretete nem azért, hanem a annak dacára; szerette annak dacára, amit Simon célesap ságnak mondott, de azért is, mert nős volt és gyermekei voltak s végre, mert

volt valami a lényében, ami örömet hozott, egy vidámabb világ légköre, a költészet csillama. És most a világ nedves, hideg kezét az egyetlen költői virág után nyújtja ki, amelyet ő ismert.

Simon beletalálta magát a megkisebbitésbe, legalább Gidel iránti nehezítése hamar elpárolgott; de rábeszéli nem hagyta magát általa, erősen eisancolta magát. Leg jobb érveire is így felelt: „Ha valaki egy feneketlen zsákot hoz hozzá, azzal a kívánsággal, hogy tömj-m meg neki, azt felelem: varrass be a zsákok fenekét, barátom, aztán kopogtass ismét — bászta!

Röviddel ezután Modche elhozta a Simon által kívánt mérlegszámát.

E mérleg két megbízható üzletember által volt aláírva és annak eredményéből kitűnt, hogy a Lévi Márton háznak, az adott körülmények közt húszezer tallérra van szükség-e.

Simon olyan nagyot kiáltott e hírré, mintha valami testi fájdalma volna. Részint nagyon magusnak találta az összeget, részint meg nagyon is megegyezett ép azzal az összeggel, amelyet masszer-ként kell vala fizetnie, de amelynek csak a kamatát fizette meg.

Többet fizetett a kamatnál. A már általunk ismert összegeken kívül jelentékeny jövedelmeket követelt el. A kettős vagy inkább kétes könyvvitel szerint, amelyhez hozzá szokott, nagy előlege volt nála az árútennek és most még is az egész összeget kéri tőle — húszezer tallér masszert!

Csodás ingerkedés rejlett ebben, amely ellentétlásra ösztönözte.

Ugy tűnt föl előtte az egész, mint valami összeesküvés, amelyről az összeesküvők a markukba nevetnek és ó csak számolyul szolgál az őcsese emelkedéséhez.

Az egész nem annyira valami sajtászerűen okadatolatlan, mint inkább sajtászerűen gonosz szellemű dolog volt, mely megszálltatta benne a rossz indulatot: nem, ilyen kényszer alatt nem akar jót cselekedni.

Bár elhatározása szigorúan eltökélt volt, még is látszólag nagy figyelemmel olvasta keresztül a mérleget és aztán így szól:

— Világos, mint a nap! Húszezer tallér jár a hitelezőnek!

— Igen, felelt Modche; de aztán kilitásom van rá, hogy minden kintlevőségem befolyik.

Kilitás? Igen, kilitás? Messze kilitás. . . És ha még sem folyik be? És ha a Lévi Márton-ház időközben spekulál és ismét megbillen az egyensúly? Nem, Modche, az őcsém vagy és ha nekem valami szolgáltatást tehettek, akkor megteszem; de hitelezőjeidet nem fizetem ki!

— De Simon, akkor meg kell buknom!

— Nos, hát megbukol! Nagyok házak is látunk már megbukni!

(Vége köv.)

mert magunk sem tartjuk a városra előnyöknek, hogy a regálejog megváltásába belebecsátkozzék. A közgyűlés többsége által elfogadott indokból ugyan, hanem: mert a kincstár követelését olyan túlhajtottnak tartjuk, hogy a mellett semmi reménye sem lehet a városnak az esetleges megváltásból, üzleti nyereségre.

A közgyűlés lefolyását a következőkben adjuk:

Elnök: *Sarkadi N. Mihály* polgármester
Jegyző: *Öndy Lajos* főjegyző.

Elnök, a közgyűlést pont 9 órakor megnyitván, üdvözlő a megjelenteket s mindjárt a napirendre térve át, előlaját a már ismert tényt, hogy az italmérséi jog a jövő évi január 1-ével a kincstár birtokába megy át és ennek képviselőiben, a szegedi pénzügyigazgatóság az italmérséi jog hasznosításának három módját kéri meg.

Először is az italmérséi gyakorlatokat, keresnőárokat és kereskedőket hívja fel egyezőre, hogy az italmérséi jog gyakorlatátők maguk váltásák meg. Ha ez nem sikerül, az illető községet kéri meg a jogmegváltás, mely vagy pusztán az italmérséi jog gyakorlatára, vagy ezzel egyetemesen, az illetékek szedésére is kiterjedhet. Ha pedig ez t'ön sem értékesíthető a jogot, harmadsorban magánvállalkozót keres, ki tőle a jogot bére vegye.

A szegedi pénzügyigazgatóság képviselője az első módzert már megkísérelte. Összehívta a helybeli italmérséket egyezkedésre és az általa beszerzett italfogasztási adatok alapján 38,144 forintot kért az érdekeltektől megváltás címén, kik a maguk részéről 24,000 forintot ajánlottak meg. Természetes, hogy megegyezés a két fél közt nem jöhött létre.

Most a második kísérlet előtt áll a szegedi pénzügyigazgatóság: a várost hívja fel, hogy a f. h. 13-án Szegeden, a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében tartandó egyezkedési tárgyalásra küldje ki bizalmi léfánt.

Ugyde most is mereven ragaszkodik követeléséhez: pusztán az italmérséi jogért 38,144 forint, az illetékekkel együtt 42,644 forint követelést említi meg, és dacára annak, hogy a polgármester kimutatta neki, hogy a számtansa alapján képező adatok hibásak és újabb, jobb és a valószínűség megfelelő adatok beszerzésére kérte fel.

Ily körülmények közt kérdezi a közgyűléstől: hajlandó-e az italmérséi jog megváltásába bele bocsátkozni egy esetleges, azonban mindenképen vékony reményű haszon kedvéért, vagy pedig oly utastást ad a tárgyalásra kiküldendő bizottságnak, hogy az adott körülmények közt egyáltalán nem bocsátkozik alkudozásba?

Borély Lajos képviselő szót elsőnek a tárgyhoz. Nem indítványozott ugyan sem mit, de azon véleményének adott kifejezést, hogy az alkudozást megkísérelni semmi esetre sem árt. Hat.

Utána *Sina Ferenc* indokolt indítványt terjeszt elő. Indokolása oda konkludál, hogy amennyiben ezt az italmérséi jogot fölünk a kincstár ez ideig még nem vette meg, nem fizette ki az árát, amelyről különben — minthogy a barátságos kiegyezés nem sikerült — még azt sem tudjuk, hogy milyen magasra szabja majd a törvényes kiszámítását, — ennél fogva ez a jog most még a mi tulajdonunk s mint saját tulajdonunk fölött, bérbevétele iránt nem is alkudozunk: indítványozza tehát, hogy ezt a közgyűlés határozatilag kimondja és kiküldendő bizottságát, e határozatának, a Szegeden, e hó 13-án tartandó egyezkedési tárgyaláson való jegyzőkönyvébe mondásával bízva meg.

Szeder János, szép, nyílt és férfias beszédnek tartja ezt, de nem politikusként. Indítványozza, hogy igemis küldessék ki a tárgyalásra egy szűkkörű bizottság, mely teljes meghatalmazást nyerjen arra nézve, hogy a város érdekeinek szigorú szemelött tartásával, legjobb belátása szerint alkudozzék az italmérséi jog megváltására és

azt az alkut esetleg perféktté is tegye, vagy — ha előnyös alkut nem köthet, attól egészen elálljon.

E két indítvány körül fejlődött ki aztán az a két és fél óráig tartó, valóban magas színvonalon álló vita, amelyre e közgyűlésünk bevezető részében céloztunk.

Öndy Lajos, amikor kimutatja *Sina Ferenc* indokolásának alapjait voltát, hozzájárul *Szeder János* indítványához azzal a módosítással, hogy a közgyűlés a kiküldendő bizottságnak határozott utastást adjon arra nézve: alkudozásba bocsátkozzék-e a regálejog megváltására nézve vagy nem? Mert nem óhajtja, hogy az esetleg kedvezőtlen eredmény őtiuma a bizottságra hármarjon. Ugyaníly értelemben szólalt fel *Burján Lajos* városi ügyész is, ki szintén alaplatlannak tartja *Sina* érvelését és a bérbevétel nem szeretné azzal elújni, hogy még az alkudozás se kíséretse meg a város, mert abból esetleg mégis meríthet hasznot. Hozzácsatlakozott még a tárgyhöz *Sina* indítványa mellett: *Sántó Dániel*, *Kristó Nagy István*, *Nyári László*, ellene és részben *Szeder* indítványa mellett a már említettek kivül *Aradi Kálmán* főkapitány és *Biro Ferenc*, végül még a kérdés feltevéséhez *Kiss Zsigmond*, mire *Sina Ferenc* zárása után elnök szavazat alá bocsátja a kérdést, hogy akik *Sina* indítványát pártolják, álljanak fel.

A többség feláll és annak akaratahoz képest elnök kimondja a végzést, mire a közgyűlés a f. h. 13-án szegedi tárgyalásra a polgármestert, főjegyzőt és ügyészt küldi ki.

Fél tizenkettőre volt, mire elnök a fentebbi határozatot kimondta s a képviselő nagy része, kiket vagy a hosszú vita fárasztott ki, vagy pedig a tárgysorozat egyéb pontja nem érdekelt, tünetően kivonult a teremből.

Különb-n nem is maradt ott mozgalmas élet.

A tárgysorozat néhány javaslati előterjesztését szokásos módon, rövidesen elintézték és elnök a gyűlést 12 órakor bezárta.

Interpelláció nem volt, pedig a keramitburkolat ügyében maga az előljárási ügy várt.

Keramitburkolat.

Szép elégtételt szolgáltat nekünk, de nagy szolgálatot tesz a város útkövezési ügyének is *Csonka Pál* mérnök, városi képviselő, hogy in a „*Szentesi Lap*” ez évi 117-ik számában újból előhozakodik az útkövezés kérdésével, ez alkalommal nem azért, hogy a keramit mellett ismét lándzsát törjön, hanem hogy leplezetlenül, bár kissé elkésve, feltárja annak *nemely hibáit*.

Nem méltányolhatjuk eléggé a cikkíróre és nyílt fellépését, ha megmondjuk, hogy az érenyek egyik legszebbike az önbismelés s hogy az vitta a legnehezebb és legszebb csatát, ki önmagát küzdötte le.

Mert igaz ugyan, hogy a hivatolt egész cikk a mosakodás jellegével bír, amennyiben cikkíró most sem mondja ki nyíltan: hogy maga a keramitburkolat sem drága volna, sem költségessé fentartása, sem pedig milyensége folytán nem felel meg a mi céljainknak — hanem a rossz földmunkában, az időjárásban, az útburkolás módjában, a keramit különfeleségében s a cementezés célszerűtlen alkalmazásában keresi és találja a bajt; de bevallja, hogy a baj megvan s annak orvoslására — mert a keramitot mind felsorolt hiba dacára még mindig kitűnő burkoló anyagának hiszi — nagyon egyszerű kúrárt ajánl: „*irgalmunk nélkül ki kell hányni az eddig beépített úttest anyagát és az ezáltal burkolásra behozott keramitot egyenként kiserőleges alá venni.*”

Hát ez bizony igazán radikális kúra volna, s amennyiben az egész közvéleményünknek eddiglegé mintegy 30 százaléka van már betegeze, sajnáni való, hogy cikkíró ki nem fejtette azt is: vajjon a város vagy a vállalkozó költségére alkalmaztassék-e az? amí fölött különben bizonyára a törvény ítéltékése döntene.

No, de nem arról van most szó, hanem az útkövezés hibáiról s sajnálattal kell

konstatálnunk, hogy azok — úgy ahogy a „*Szentesi Lap*” hivatolt cikkében felhozták, mindenben valóók, sőt számtalan egyéb hibáit is lelelt és kell is ez útkövezésnek felsorolnunk olyant, amelyekre cikkíró ki nem terjeszkedett s amelyek részben minden keramit-úttal közösek, részben pedig a mi útkövezésünk speciálisai.

Vegyük sorra először a hiányokat s azután térjünk át az orvoslasi módjára.

Az első elhibázott lépés az útkövezés kérdésénél az volt, hogy a közgyűlés a keramitburkolatot fogadta el. Lapunk idején felszólalt a keramit ellen, mikor a szerződés a vállalkozóval még nem volt megkötve. De szavunk, melyet szakértő érveléssel emelünk fel, meghaligatatlannal hangzott el, mert átka az városunknak már évek hosszú sora óta, hogy minden — még oly fontos és életbevágó ügyben is — egy-két ember uszáljat hordja városi képviselőtestületünk, ezek szavát követi tuskú-bokron át, tekintet nélkül arra, hogy jóra vagy rosszra vezet-e ez, s ha — mint jelen esetben — az apostoli szó nem válik be jónak, elől a nagymosakodás s a szercesen, egy hírlapi cikk segítségével olyan, fehérré lesz, akár a szaléttel európai.

Megesik ugyan olykor, hogy egy-egy képviselő e'ég vakmerő, száját a közgyűlési terem matadoraiéval ellenkező véleményre nyitja — de jaj az ilyen szegény halandóknak: a gúny nyilával, a fensőbbiség érzetének lesújtó fegyvereivel *zúzzák szét*, hogy meghunyászkodva, megszégyenülve vonul meg helyén, hogy soha többé semmi kérdéshez hozzá ne szóljon.

Arról, hogy a legtöbb esetben az előleges tárgyalások, sőt megállapodások a nyilvánosság kizárásával tartatnak meg s a közvélemény és zsurnalisztika csak bevezető ténnyel találja magát szemben — erről már nem is szólnuk, ezt előszer, — sajnos hogy eredmény nélkül, hangoztattuk.

Az első hiba tehát ez elhatározásban van. Bizonyítja ezt az is, hogy ime a keramitburkolat legelőbb pártolója, kinek szakértői véleménye segítette diadalra e burkoló anyagot, most maga követeli, hogy a már beépített 30 százalékos úttest burkolatát irgalom nélkül szaggassák fel és dobják ki. A második hibát pedig abban követte el a tanács és közgyűlés együttesen, hogy nem állított az építkezés ellenőrzésére igazán szakemberekből álló, de semmi más bizottságot sem.

Ami hiba innen túl elkövetetett, mind csak e kettőnek természetes folyománya.

Mert szakfőriakból álló bizottság semmiesetre sem járult volna hozzá, hogy a földmunkával egybekötött útépítést összel kezdjék meg, mikor az esőzészől ki nem fogynak; sem ahhoz, hogy, ha már építést építünk, a vásártérben kezdjék az építést. Nem engedte volna megtörténni a hivatolt cikkben felsorolt visszafordításokat, melyek az építés gyorsaságát ugyan elősegítik, de az út szilárdságát nem. Semmi esetre sem egyezett volna az útnak az eredeti terv szerint való kiépítésébe sem, mi csak oly utóán eszközölhető, amely rohamos, de előrelé megállapított fejlődésben van. Nem térte volna, hogy futóhokomba vírat építsünk vagyis, hogy az út szegély nélkül készítsük el, és még sok egyebet.

Helyesen mondja cikkíró, hogy az alap átázott, kocsik által össze vissza gyúrt, fenéki sár, s hogy, ha ezt onnan eltakarítatjuk is, nagy a valószínűség, hogy a burkolat lerakásig ismét fenéki sár lesz. Csak a következtetést nem vonta le belőle: nem kellett volna a mi vidékünkön az esős időszakkban úttest építeni. S ez irányban még a vármegye ismert határozata sem lehetett kötelező, mert, mint lapunk már akkor említé, oly óriási megtakarítás esetén, amelyből egy másik útra is kikövezhető lett volna, mint a gránitból elfogadásával tekintve véve az esős eszékes beálltát is, mely lehetetlenül teszi a szilárd alap létrehozását, a vármegye bizonyára elállt volna azon követelésétől, hogy az út még az idén kiépíttessék.

Ha pedig már elkezdték az építést, valóban a *Szeder János* féle ház körül kell

vala kezdenők és építették volna 2 irányban egyszerre, akkor visszaélések nélkül is gyorsabb lett volna a haladás.

Szűdtűny okvetlen szükséges, hogy a szegély épüljön ki előbb a keramitburkolat ebbe mintegy belefeszttossék, ami az állékonyaságot, szilárdságot lényegesen elősegítené.

Cikkíró felhozta azt a vádat is, hogy a burkolatnál felhasznált keramit nem egyforma jóságú Miután mintafel lett mutatva egy bizonyos gyártmányú keramit, e tekintetben a várost kár csak az esetben érheti, ha a bemutatott minta is kőbányai anyag és a b építettel minőségre megegyez. Ellenkező esetben a város nem köteles az útát átvenni. Ámde a keramit általában kisebb nagyobb mértékben hajcsós és így ez a baj, ha nem oly nagy mérvben is, mindég fejn fog állni. A vizes foltok azonban részben onnan is keletkeznek, hogy már a téglalap görbösen van rakva s ehhez stimulva a keramit a víz több helyen megáll rajta. Ezt a szakavatott ellenőrzés szintén elűntethette volna.

A hiba tehát itt mindenestre egyelőre többé-kevésbé megmarad s cikkíró felső-lábbá akkora lett volna helyén, amikor a közgyűlésen a keramitburkolat egyáltalán szóba jött, mert hiszen maga mondja, hogy a kőbányai téglanyag általa felsorolt hiányait már a társulati védőtöltesek burkolatánál észlelte, a keramit pedig végre is nem egyéb, mint többé-kevésbé más összetételű, de ugyonbó erőművi behatás alatt préselt tégl.

Az, hogy a Járának féle ház és takarékpénztári épület előtt csak tavaly készült költséges kongéfélaburkolatot, talán merő szepérelből felszedték, hogy az előirányzott és megszavazott költséget ezen a rész keramitburkolatnál is szaporítsák nem hibája, de igazi bűne az intéző köröknek, mert ez az úrészt, úgy ahogy volt, bizást elszolgált volna még 4—5 évig és akkor, esetleg ezen út javításánál, vagy a kövezési munka továbbfejlesztésénél még mindég ráértünk volna erre is költségen.

Felhozhatnánk az útépitésnek még nagyon sok fogyatkozását, amelyek egyik-akadatos része a kiinduló pont, vagyis a helytelen tervezés. Minthogy azonban erre vonatkozólag egy szakértői cikk van rendelkezésünkre, melyet lapunk legközelebbi számában közlünk, ez alkalommal rövidesen csak rámutatunk, hogy a trasz-nak egy irányú csekély esésben való tartása folytán, több helyen 98 centiméter, tehát csaknem egy méter magas föltézéses vált szükségessé. Az eredeti tervünem tehát csaknem egy méterrel emelték, a mi a már hivatolt szakértői cikkben kifejtendő hátrányokon kívül, az útkövezést is tetemesen megdrááftotta, másrészt pedig az alapnak szilárdságát nagyrésztben csökkenté.

Cikkünk azonban már így is hosszúra nyúlt s így egyedül a megtörtént hibák helyrehozásának módszerére szorítokunk, mert arról szó sem lehet, hogy a már befejezett 30 százalékos burkolat kérielhetlenül felszavagattassék.

Szükséges azonban igenis az, hogy haladéktalanul valóban szakértő bizottság választassék, melynek teendői közé tartozzon:

Dönteni a felet, vajon az út az eredeti terv traszja szerint épüljön-e ki e súlyossze, nedvessé tegye az útmenti házakat, vagy pedig eltérve az eredeti tervtől, az út lehetőleg a meglévő tervünmhoz sá mutjon, megengedve még azt is, hogy a már meglévő darabokhoz törésben csatlakozzék.

Ellenőrzni szigorúan és lelkiismeretesen a további építés minden legcsekélyebb mozzanatát, a beépítendő keramitnak a bemutatottal való összehasonlításától, a cementkészítéstől.

Visszaélés esetén rögtön intézkedni a visszaélés megszüntetése iránt.

Miután a vállalkozó öt évig ingyen tartja fenn az útát, az eddig már beépített rozsz keramit az öt év alatt okvetlenül tönkre megy, a vállalkozó snját költségen pótoltaik s így a választandó bizottság az ezen javításoknál beépítendő anyagot minden szigorúan ellenőrizze.

Végül az átadás előtt részletes és in dokot jelentést terjesszen a közgyűlés elé, hogy az átvétel esetleg meg legyen tagadható.

Ujdonságok.

Szentes 1889. október 12.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter megadta az előmunkálati engedélyt Zsilinszky Mihály főispán és Stammer Sándor alispánnak, egy Szentesről Hódmező-Vásárhelyig tervezett, Szegvár-Mindszentet érintő, vasút építéséhez. Az engedélyokmány a hét folytán leérkezett a vármegyéhez s ezzel a vasútépítés ügye egy lépéssel ismét közelebb jutott a megvalósuláshoz. Örülünk, hogy szavunk olyan gyorsan beteljesült, mikor azt mondtuk, hogy a „Vállalkozók lapjának” mult heti számunkban közölt híre egy kissé korai és az engedély megadásának ténye intésül szolgálhat a jövőre, hogy az e fajta célzatos és reklámszerű híreket mindenkor csak tartózkodással kell fogadni.

— **Új alelnök.** A körös-tisza-marosi ármentesítő társulat legutóbbi, e hó 8 án tartott közgyűlésén, a leköszönt Kovács Ferenc társulati alelnök helyére Garzós Imrét választotta meg alelnöknek.

— **Egy kis vihar.** Kerülő úton, a budapesti lapokból értesülünk arról, hogy a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat legutóbbi közgyűlésén majdnem heves vitát, valóságos vihart idéztek elő, a volt kormánybiztosság számadásai. Ezek szerint ugyanis a felvett 10 millió kölcsönből 3,600 000 forint lett a védőtöltesekbe beéptve, a többi 6 millió 400000 ft. pedig kezelési költségen van felszámolva. A budapesti lapok híre szerint, a számadásban ilyen mulatságos tételek is fordulnak elő: it a t a s p a p i r r a 15000 forint, pecsétőrv évi fizetése 2400 ft. Hat hiszen ezek a budapesti lapoknak nagyon mulatságos tételek lehetnek, mert nekik a mi bajunk elvégre is Hekuba, hanem nekünk bizony drága mulatság ez, hogy a tíz millió elfogyott és a gátvalon még sincs kiéptve úgy, hogy még mindig újabb és újabb kölcsönhöz kell a társulatnak folyamodnia. És ha az érdektelen fél ezen a sanyardságon mulat, gazdaközönségünk, háztulajdonosaink akik mind stnylik az ármentesítés óriási, már már elviselhetetlen terhét, bizonyosan több hajlamot éreznek magukban a strásra, semmint a mulatozásra, kivált ha látják, hogy a fővárosi snjtaban közölt hír sehonnán sem lesz megcáfolva, a mi legkétségeltlenebb jele annak, hogy az a hallatlan — 6 milliót haladó összeg, valóban pusztán kezeletli költségekben olvadt fel.

— **Megyel virilisek.** Csurgóvármegye legtöbb adót fizető és ez úton virilisi képviselőinek névjegyzéke most már, a felsőálamias idő is eltelvén, végleg meg van állapítva. Nem tartjuk szükségesnek az egész névsor közlését s így csak mintegy statisztikáját adjuk az egésznek. E szerint a virilisek száma 96. póttág 10. A legtöbb adót 41,005 frt 31 kr. fizeti: P a l l a v i c i n a S á n d o r ögrög; a legkevésbébet 262 frt 26 kr, Z u k e r m a n Ignác póttág. Van a névsorban 7 nagybirtokos, 3 olyan virilisi, ki 1000 tól—2000 frtig fizet adót és 33 hono rációr, ki adójának kétszeres beszámítása folytán élvezi a virilisek előjogát. Végül még megemlíttük, hogy a 96 virilisi megyei képviselő közt 52 szentesi van és 44 a vármegye egyéb községéből.

— **Átalakítás a megyeházánál.** A főispáni lakás, mindnyájunk öröme, végre

megtalálta állandó és illekes lakóját, de az már aligha szerez általános örömet, hogy ime most tünik ki, milyen celszerűtlen, rozsz bereendezéssel épült fel ez az olyan sokat magasztalt, Szentes városának nagy példát adoztat ígénybevett monumentális épület. A főispáni lakás, a vármegye első hivatalnokának és polgárának lakása még anyai kényelment sem nyújt a legegyszerűbb polgárember is élvez, hogy t. i. maga és családja háborítatlan legyen a maga otthonában. Közös folyosó húzódik el a lakás előtt, amelyen hivatalnokok járnak-kelnek, nehéz eszmájú hajdk trappolnak végig, örökösen fölkelve a visszhangot. E bajon le-alább némileg segítené, míg egyrészt a szűk főispáni lakást — mint azt már korábban jeleztük, kibővítették, most a folyosót zárják el mindkét felől, a főispáni lakás hosszában, üveg-falazattal. Ez feltétlenül szükséges volt, csakbogy ezzel az átalakításban — szerintünk — csak félmunkát végeztek, mert most meg már az adminisztráció nehezítették meg az által, hogy a hivatalok nincsenek intakt egymással. E bajon gyökeresen segítené az, ha most már egy külső folyosót vonnának a vármegéhez elő- és hátsó frontjának egybekötésére.

— **Járdamozériák.** Mint már évek óta, így szűföld, most is megtuljuk a járdamozériákat. Járdavonataink jórészt olyan állapotban van, hogy szinte megkérdőjelez az azon járó: bár inkább ne volna semmi járdá sem lerakva. Főleg a földcsa járdájának nyomorúságos volta kiált már régen javításért a nemes tanácsosh, hol azonban ép olyan siket föltre talál, mint a rendőrfőkapitány, ki a járdajavítás kérdését már több ízben felvetette, szóval, a tanácslése. Mint értesülünk, eddigi felszólalásai sikertelenségén okulva, a főkapitány ez ügyben a mai tanácsülés előtráso beadványt terjeszt, amelynek bizony időn volna, hogy végre fogadják is legyen. Főleg az útcái átjárók azok, melyek sürgős kiigazításra szorúnak s ezek jó karba hozatalára nem ajánlatuk eléggé a tanácsnak, a földcsa burkolatánál kímésrált keramit megvételét, melyhez bizonyosan olcsó szerrrel hozzá lehetne jutni s mely — ha kocsit burkolatnak nem első rangú anyag is, de járdának az útcái átjáróknál kitűnő volna.

— **A regálejog bérlete.** Lapunk más helyén, a közgyűlési tudósításban már megemlékeztünk az italmérsi jog bérbevetelőnek kérdéséről és arról az érdekes vitáról, melyet e kérdés a közgyűlésen provokált. Vissza kell azonban térnünk e tárgyra azért, mert lehetetlen nem helytelenítenünk a közgyűlés többségének elhatározását, vagy inkább az indokot, mely ezen határozathozatalra vezetett. Hogy Szentes város 42,000 frt-re ne vegye ki a kincstártól az italmérsi jogot, ezt mi is mondtuk, mondjuk ma is. De abból az indokból, mert szerintünk — ily magas bérösszeg fizetése mellett a város csakis adózó polgárainak zsrólásával jöhetne ki, ami nem lehet ily erkölcsi testület célja. Azt azonban, hogy a jog bérbe nem vétele azzal indokoltassék, mintha a megalkotott törvény ellenére, Szentes város a hibásan magának hitt italmérsi jog bérbevetelő föltét, épp e hibás felfogása miatt a törvényi tiszteletlenségét tanúsítva, alkuba nem bocsátkozhat — ezt a törvénytelen felfogást határozottan kárhoztatunk kell; aminthogy nem zárkothatunk el az elől sem, hogy ne rosszuljuk, miszerint a közgyűlési teremben, a nagy főmege egyesek hazafias szolamokkal igyekeznek hatni, ami nem fokozza az ily tárgyalásokhoz okvetlen szükséges komoly higgadságot.

Kedélyesség közgyűlés. Humor és kedélyesség dolgában ritkítja járját az a közgyűlés, amely a f. hó 3-án Mindszentben tartottot és amelyről a „Mindszent-Szegvár és Vidéke” olyan ékes nyelvű tudósítást közöl, mintha csak a magyar nyelv ma is a „tattikettik” édes bölésőkorát élte. Nemcsak a felmerült tárgyak érdekessége, a tanácskozás módja teszi e közgyűlés kedélyessé, hanem még inkább a diskusziós humoros nyelvezete. De álljon itt egy kis kivonattal a vezetés közgyűlési tudósításából:

Haász Jula képviselő kérdi, hogy állanak a községi zárszámadások, mire **Korom**, számvizsgáló bizottsági tag: „Mi — úgymond kötelességünkre eleget ohajtottunk tenni, hozzá fogtunk a számadásokhoz és számoltunk volna is, ha lett volna mit számolni. A törvény határozatán rendeli, hogy a községi könyvek, számlások úgy vezetessenek, hogy azok bármely pillanatban megtekinthessenek. Ez nálunk nem történik. Egyszerű naplót találtunk, már pedig abból számolni nem lehet. Ha a hivatalnok jogosan megköveteli a községtől fizetést, úgy a község is joggal követeli, hogy a tisztviselőnek ne azért fizessen, hogy sájtalján, a kávéházakban üljenek, hanem azért, hogy a hivatalok rendben legyenek. Mi mindentírendelenséget találtunk, még pedig olyant, hogy számolunk lehetetlen volt. Annak idején 30 nap adótatt a számadások előterjesztésére, elhunyt 30—60 sőt 90 nap és azok még sinesnek késsen. Az illető tisztviselőket én jegyzőkönyvileg megdorgálnám.

Haász: Én az íment azért kértem a bírótól, hogy rendben vannak-e már azon számadások? mire ő azt felelte, „egy gondommal rendben vannak.” E felelettel én nem vagyok megelégedve, mert a bírónak és jegyzőnek mindent kell tudni, a mi a községben előfordul. A bíró különben is nagyon gyenge ember, ha kötelességének eleget tenni nem tud, menjen háza. A számadások vizsgálásánál oly dolgok merültek föl, melyeket száz nékél nem hagyhatok. Találtunk a számadásban 1500 frtot, melyet **Koncz** jegyző vett be. Hogy kitől vette be, hová fordított a pénz, azt nem találtuk; elvárjuk, hogy erről felvilágosítást szerzessek. Találtunk tovább egy esetet, mely szerint **Mihály Lajos** 800 frtot utólagosan fizetett be a pénztárnak. Kértem, hol van a pénznek helye, **Mihály Lajos** nál-e, vagy a községénél? A tehénjárás vezetése körül is a legnagyobb rendtelenségét találtuk; így mint meggyőződünk, a főjegyző úrnak 3 tehene, a főszolgabíró úrnak 1 tehene, az alszolgabírónak 1 tehene és 1 borjú jár ki a tehénjárásra, anélkül, hogy valamelyik fizetett volna érte. Kerestük neveiket az adósok rovataiban, hogy tartoznak-e vele? De neveiket ott sem találtuk.

Pap Ákos kijelenti, hogy nem áll azon állítás, mintha a számadások készen nem lennének.

Korom: Most?

Pap Ákos: Ákos is készen voltak...

Korom: Takkor.

Pap: A számadásokat érteni kell megbírálni, azért ne tessék a nagy közönség előtt pengellere állítani azokat, kik kötelességeiknek eleget tettek. Mondhatom, hogy bármely bizottság elé merem állítani azon könyveket, melyek kérem tartoznak.

Ezután szóba kerül a vasárnap templom előtt való híresztelés, melyet a község egy kiélenedett hajdúval vezetett.

Haász bővebben foglalkozva ez ügyvel elmondja, hogy arra nézve, hogy egy esetet, öreg kiserőt küldenek publikálni, következő okokat talál. 1. **Pap Ákos** főjegyző úr nem ér rá, mert nagyon sok dolga van pénzért. 2. **Koncz** jegyző úrnak nem parancsol senki, csak a válság. 3. **Lavicska Pál** úr szintén nem ér rá, mert neki gondolkodni kell, hogy kire kell még adót kivetni.

Lavicska, Igen azon „csozokkra”, kik az adó alá eső tárgyakat eltagadják.

S e szép, ékes nyelvezetű gyűlést bekoronazza a következő jelenet:

Haász Miantán nálunk mulasztások, sikkasztások, lopások fordulnak elő, kérem a t. közgyűlést, küldjön ki egy bizottságot főispán úr ömeltóságához és kérjen tőle egy szigorú vizsgálatot, minőt ömsert s igért erőfesziségtől elvárunk.

Pap Ákos kéri a közgyűlést, hogy megmondatlanságot ne kövessen el, mert a főispán úr ömeltősége elé alapos vádalkal lehet csak járulni, nem pedig ily alaptalanságokkal, melyek nem tartoznak a közgyűlési miltóságához. Tagadja, hogy mulasztások előfordulnának, de ha lenne ilyen, van felügyelet is; ott a számonkérők szék.

Haász szerint hazugság, hogy sikkasztás nincs. Szerinte van sikkasztás és van mulasztás is. Ma sem volt itt — úgymond — a jegyző úr, midőn a gyűlést megkezdhetők volna. Nem mulasztás-e ez? Nekünk

kelle- itt lenni a pénzen tartott tisztviselőket, avagy nekik a képviselőket? Fentartja indítványát.

Pap Ákos meg egyszer figyelmezteti a közgyűlést, hogy ilyen alaptalan állítások bizonyos következményt vonnak maguk után.

Haász Igen, bizonyos feljegyzéseket.

Pap Ákos a saját szeméjét nem félti, mert kötelességét mindig lekicsinmerten teljesítette s tudja, hogy **Haász** urat semmilyen hosszú vezérli, ő részéről, mint egy utolsó fereg is mintegy felajdul becsület megvérsére.

Seres nem mintha felne **Pap** figyelmeztetésétől, de mivel itt állítják, hogy sikkasztás, lopás fordul elő s ő tudni akarja, hogy kik követték el, először a számonkérő székől kérne vizsgálatot s ezek aztán, ha az tudna előmutatni hibákat, akkor tényleg csak a főispán vizsgálatot.

Korom pártolja **Haász** indítványát.

Schonfeld szintén a számonkérő szék vizsgálátát kéri.

Haász felelv **Pap** szavaira kijelenti, hogy ő nem említtet személyeket, ő nem magánérdek vagy személyes hosszú vezérli, mert a főjegyző úr talán még most is (Csanyon úlna, ha ő nem harcolt volna idejévelért. Ha a tisztviselő megteszik kötelességüket, úgy ő nem fog soha sem elenők szólni.

S mondia még ezután valaki, hogy nincs érzékünk a kedélyesség és humor iránt, vagy hogy nyelvem nem elég erőteljes a kifejezésékbén.

Társulati közgyűlés. A körös-tiszmarosi ármentestől társulat el hó 8-iki közgyűlése az érdekeltek általános, nagyfokú részvételével tartottat meg és az évi költségvetés elfogadást eredményezte. Csak a mindszent-apátfalvi szakasz költségelirányzatából töröltek 10.200 frtot, mely burkolatépítésre volt előirányozva.

Mire jök a rendőrök? Lapunk egy barátja ezt írja nekünk: T. szerkesztő úr! Beesés lapja előző számai egyikében „Egy kis interpelláció” cím alatt megjelent közleményem, mint szabálytalanság panaszoltatott, hogy a rendőrök közül a főkapitány úr nehányat állandón irnokul alkalmaz a kapitányi hivatalban. Nem tagadom, hogy az említtetény: szabálytalanság, de azt hiszem, hogy szabálytalanság dolgában messze túlhaladja azt a következő: Vasárnap, vagyis f. évi október hó 6-án, amint az ebédet elveztem, kopogtatást hallok ajtómon s nyomban erre belep egy rendőr (a számit elfeledtem megnevezni, nevért meg nem ismerem) kezében egy nagy csomó „Magyar Mercur.” híteles sorsolási tudósító, példányával, s ezek közül egyet nekem átad. Kérdése, hogy kinek parancsára hordják ezen lappeldányokat, azt felelte, hogy nekik a főkapitány úr parancsoltta meg, miszerint a városi és megyei képviselők s egyéb polgárok közt osszák ki azt a 400 példányt, melyet egy utazó úgynök vitéltet hozza. En csak fejemet csóváltam meg erre az értesítésre s rögtön elhatároztam, hogy ezt t. szerkesztő úr tudomására juttatom. Mi azonban nem érjük be a fejesóválassal mint lapunk tisztelt barátja, hanem ezen es ama másik körülményre, hogy még mindig három rendőrt foglalkoztat állandón a főkapitány passzusziarsokkal, komolyan felhívjuk a polgármester ügyelmét s kérjük, hogy a tapasztalt szabálytalanság megszüntése iránt, hivatalos kötelességéhez kepele, a szükséges lépéseket sürgösen megtegni sziveskedjék, mert sem a tisztességgel meg nem egyez a főkapitány azon eljárására, hogy olyan munkálatokat igyveztesen, amelyekért a beszédet díjakat ő teszi szelre, amiből kötelessége volna, ha maga nem győzi, kiserőt tartani és alkalmazni, de amál kevésbé nehető el a közbiztonság érdekében, hogy az e célból alkalmazott rendőrök más funkciókkal teendőjüktől elvonassanak.

Hangverseny. A daleylet, miut értesülünk, a jövő hó 9-én hangversenyt rendez. Ez alkalommal csak röviden regisztráljuk a hírt, mert a program még nincs rendelkezésünkre s egyáltalán sajnálkoztunkant fejezzük ki ama másik — ezzel kapcsolatos hírt felett, mely szerint ez volna a daleylet utolsó hangversenye, feloszlatása előtti.

A daleylet, akárhogy kiálltanak is rá kigyótt békát némelyek, számottevő faktora volt társaséletünknek s így mondanunk sem kell, hogy e hírt megvalósulásá valóban nem volna örvendetes.

Csodajárás. Valóságos csoda esett a felsőpárton, a mult hét végén. A kispácion lakók ugyanis, egy szép reggelen valami sajtáságságon kelleme eszológó hangra ébredtek fel s ahogy kitekintésnek szobájuk utcai ablakán, íme csak élők szemök szájuk: a kispáci vizvezeték csöve hová okádja az

tűde friss ivóvizet. Eleinte szemkaprázatnak vélték és a környék lakosságából deputáció alakult, kinemmi a helyszínrre, megállapítandó hogy nem-e valami pajkos tündér üz velük dévaj játeket. Vegre is meg kellett állapítani, hogy a víz csakugyan önlük a vezetékcsövön s a felsőpártiak most sietnek a csoda látására, úgy okoskodván igen helyesen, hogy addig kell azt megnevezni, amig csakugyan megvan.

A marhaállomány veszedelme. A ragályos száj és körümfájás, mely szomszédunkban, Pest pillis sőt-kiskun megyében lépett fel először járványserűen a juhok, szarvasmarhák és sertések közt, szörványosan már megéjnek területén is mutatkozik a derekegyházi uradalomban.

Táncvigalom. A szentesi zsidó ifjúság a f. hó 19-én táncmulatságot rendez a nagyvendéglo termében. A mulatság tiszta jóvedelme szegény sorsú iskolás gyermekek felségelésére lesz fordítva s már e körülményről fogva is melegen ajánljuk azt a mulatni vígyók figyelmébe.

Elfogott kereskedő. A bécsi rendőrség lelatározta a szentesi rendőrkapitány megkeresésére Magyar Mózes itteni apróüzlekeskedőt, ki állítólag hitelezők kijátszásával akart immen elköltözni. Amennyiben az illetőnek Szentesen ingatlan tulajdona van, a vizsgálat lesz hivatta kideríteni: jogos alapon történt-e az elfogatás vagy nem. Különbön így tudjuk a bécsi rendőrség már szabadiabra helyezte Magyar

Jom kipur. Ez a leve zsidó polgáraitunk legnagyobb, legmagasabbban ömepének: az engeszteltes szent napjának, mikor mindenki kibékül istennel, de földi ellenséggel is s az évközben folyt vita, ellenségeskedés megszűnik. Ezt a napot ülték meg a mult szombaton a zsidók, itt tartva az ajátosság fokozására dr. E. I. s z s a rabbi-jelöltet, hogy ünnepi szónoklatával a hitben megerősítse őket. A fiatal rabbijelöltől, illetve újévi szónoklatáról lapunkhoz annak idején egy újdonság küldetett be; amennyiben azonban ez téves adatot tartalmazott, személyes meggyőződésünk alapján kénytelenek vagyunk annak adatait od rektifikálni, hogy a nagyobbji szónoklat után stélve a rabbijelölt egyáltalán nem bírja azt a magyarságot, amelyet egy szentesi zsidópapul — a magunk részéről — az első és elmondhatatlan feltételnek tartunk. Amiólön ezt így helyreigazítottuk, szívesen adunk tért egy kis dicséretnek is, mely a zsidó kántort: *Fredd Márkot* illeti, ki az ünnepi ajátoskodást szép énekével nagyban emelte.

A kisdudek érdekében. Üdvös intézkedést kezdeményezett A r a d i Kálmán rendőrfőkapitány. A tanácshoz intézett beadványban az iránt kér intézkedést, hogy a dajkaságra és az ápolásra kiadott 7 éven átöli árvgyermekekről ezentúl hivatalos nyilvántartás vezetessék, amit ő maga különben már meg is kezdett. E nyilvántartás célja az hogy az így kiadott kisdudek ne legyenek a dajkák és ápolók önkényének, ellenőrzés nélkül, kiszolgáltatva és időközönként rendőrvosi vizsgálat alá lehessen őket vonni.

Irodalom.

Értékes jutalmat, nagybecsű új könyveket, díszkötött műveket és kiváló munkákat nyerhet a „Magyar Szemle”, e kitűnő szépirodalmi heti folyóirat minden előfizetője, aki a kedvelt s rendkívül érdekes lapnak „Játék” rovatában közölt talányok megfejtését beküldi. Egy-egy ily jutalom néha szószorosan felmúlhatja a lap előfizetés árát. S e gazdag, mulatságos rovaton fölül a „Magyar Szemle” mint a legmagasabb irodalmi igényeket teljesen kielégítő hetilap oly sok, élvezetes esaládi olvasmányt nyújt, hogy a hosszú távú estőre minden művelt családnak a legkellemesebb szórakoztatónál ajánlható. A „Magyar Szemle” kiadatladosa K. A. C. v. n. s. z. k. J. Lajos, a kipróbált újságíró, szerkesztője pedig R. u. d. u. n. a. z. k. y. Gyula, kinek neve elég biztosított arra nézve, hogy a „Magyar Szemle” a legjelöltesebb írők és költők közleményeivel oly dús tartalmú, hogy az élő irodalmat a legteljesebben s igazán méltóan képviseli. Meg is kedvelte a közönség gyorsan és ma már az egész országban úgy elterjedt, hogy törekvés még addigigélni is pompásabb tartalmúval sikerült állandóakká tenni. Melegen ajánljuk mindenkinek, hogy kérjen a „Magyar Szemle”-ből mutatóványt, mert akkor bizonyosan először rá. A Magyar Szemle előfizetés ára félévesre 3 frt, negyedévesre 1 frt 50 kr. A kiadatlóval (Büdapest VI. ker. új-utca 14.) készségegel küld mutatóványzatokat.

— Az Anatherin szájvíz feltalálójá, oly lényegre határozzuk el magát, mely szájvízének eddigi rendkívül kelendőségét a jövőben meg fogja tiszteztetni. A dr. Popp J. G. udvari fogorvos híres Anatherin szájvízének számos kedvelőjét bizonyára érdekelné fogja, hogy a feltaláló e 40 év óta elismert szájvíz palackjait most tetemesen megnoyagvította azért, hogy e kitűnő szer végre azok által is könnyen megszerezhető legyen, akik eddig magas árá miatt nem használhatták állandóan és kénytelenek voltak az otosóság kedvéért más ártalmas savakkal készített szájvizet használni, mely a száját fertőzteti ugyan, de a fogakat idővel tönkre teszi. Az anatherin szájvíz is antiszeptikus hatású, de savak nélkül és a fogakat állandó használat mellett a legmagasabb korig minden bajtól megóvja és a száját egészségesre teszi. Az Anatherin szájvíz ára a palackok nagyságához képest 50 kr., 1 ft és 1 ft 40 kr.

Felhívás

a „Gazdák és iparosok el. Hitelszövetkezetének helybeli részvényeséhez.

A fentemlített hitelszövetkezet helybeli részvényesei felszólítottak, hogy azok, kik mult 1888 évi április 1-jéig részjegyeik teljes értékét befizették s az eredeti részjegyeket kiváltották, a mult évi osztalék kifizetése céljából a szelvényíveket a helybeli főkötelep hivatalos helyiségébe, a hivatalos órák alatt e hó végéig felhozni el ne mulasszák, azok pedig, kik a részjegytörlesztést bármiképp elmulasztották, azt a részökre kiállítandó felhívás vételétől számítandó 30 nap alatt teljesítsék, mert ellenesében a központi igazgatóság a hátralevőket látói útján fogja behajtani.

Szentesen, 1889. okt. 6

Az elnökség.

Meghívó.

A szentesi fizikai főirtóársaság tagjai a f. évi október hó 13-án, délelőtt 11 órakor a megyeháza nagyteremben tartandó értekezletre tisztelettel meghívotnak.

Szentesen, 1889. október 8.

Az elnökség.

Ütmutató.

— Fővárosi gyártetep. Minden időben szívesen utaltunk oly vállalatokra, melyek feladataik és kitűzött céljuk teljes magaslata állnak. Most is megelégedéssel híjuk fel a közfoglalmat **Bienn János** asphalt- és vezegyestű kátrány-termékek gyártetepére (Budapesten: Irodai stáció-utca 36. Gyár kispeszt). Gyártmányai között, melyek a főváros elsőrendű közfoglalmat és különösen a legelőzöttabb felhasználásra alkalmas, fölemelítendők vélik különösen, tűmentes asphalt fedél és rugókony asphalt elszigetelő lemezeit a nedves falak kikészítéséhez, elszigetelő asphalt facementbefalások, kiválóan tetők befedezéséhez, de utak, járdák, udvarok, istállók és pincheleviségek asphaltozására is; nem kevésbé elsőrendű gyártmánya a Carbolinum (antiszeptikus) fatárgyaknak díofabarnára festéséhez és korhadás ellen való megóvásához.

Házánk ezen elsőrendű vállalata méltán figyelembe részesítendő.

— **Valia József** cementáru-gyára és építési anyagok raktára VII. Gottenbiller-utca 13, ezen szakmában legelső telepe a fővárosnak: az építetű közönség burkolati lemezek, építési díszítmények és minden egyéb az építéshez szükséges anyagokat legnagyobb választékban, pontos és szolid kiszolgálás és jutányos árak mellett beszerzehti.

— Iskola! Tisztelettel legjobban lehet bevásárolni **Graef F. Adolf** útona papír-, író- és rajzszer kereskedésében, a „vörös rozshoz”, Budapest, hatvani utca 18. szám. E régi, 80 év óta fennálló jó hírnevű üzletben a legnagyobb választékban és legjobb minőségben kaphatók mindennapi író-sz-

közök, papírok, rajzszerök, rajztűbűbök, kínai tus, tollkészek, festékek és esetek; továbbá iskolai könyvtáskák, bor- és viaszos vászon könyvbírtók, szájak, hangjegyzékek és egyéb iskolai szelvények. Különösen figyelemtetjük a tisztelt szülöket ezen szolidaságról fővárosszerette elismert üzletre.

— **Hatóság gyógyszererek.** Kaphatók Budapestben **Hazslinsky Károly** gyógyszerésznél, VIII. Sándor-ter 4. sz., a megrendelhetők minden gyógyszerárban is. A sáphók, verszegénység, idegesség és ebból származó egyéb bajok, tudvalevőleg a mai kor általános jellemző betegségei, melyeknek egyedüli orvosszeret a tudomány a vashan ismeri. Az összes orvosi kórik és szlaklop egyaránt örömmel és elismeréssel fogadták Hazslinsky Károly gyógyszerészer legújabb gyógyszerkészítményeit: a vas pepton-conserv, mely a vasas gyógyszerék eddigi hiányait van hivata pótolni, a mennyiben kellemes ízű conserv-cukorkák alakjában van előállítva, mely a hatosanyagok kellő mennyiségben tartalmazza és olcsóbb a vasas boroknál. Hasonló jeles készítmény a sovavas pepsin-pastilla, mely mindennemű gyomorjaj ellen a legkitűnőbb hatású szernek bizonyult. Végül a vasas phosphor-pastilla, e találmány a gyógyszereszereti technikának koronája. E pastillákkal a főváros gyermek-gyógyintézetében, valamint családokban kiváló eredményeket értek el angol-koros, görvélyes, verszegény és általában gyenge gyermekeknél, a hol idegesség, bagyadtás és álmatlanság mutatkozott, vagy a hol a fogzás és csontosdás előmozdítása vált szűkségesse. Ára dobozonként, 10 napra való 90 kr.

— Mindennemű asztalos és kárpitosbutorok, különösen házassági berendezések és nagybút butorzosokra alkalmas butorok, több száz szoba részére mindenkor készenbren tartanak és gyári árak mellett kaphatók **Steinbach Sándornál**, Budapest, Ferenc József-ter 7. sz. a lánchíd szemenb, kinek gyárteteps a főváros egyik nevezetességét képezi.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Matéffy Ferenc.
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

3128/tk. 889. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Szentesi Takarékpénztár” végrehajthatónak, Németh József végrehajtást szenvedő elleni 9000 ft tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbíróóság) területén lévő, Szentes városában fekvő, a szentesi 1229. sz. tkjben A+ 1630. rsz. a. foglalt ingatlanból Németh Józsefet illető 1/2 részre s illetőleg a végrehajtási törvény 156. §-ánál fogva az egész I. t. 418. népsorszámu ház és 227 négyyszögöl terü udvarra az árverést 1000 forintban ezennel megállapított kikiltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi november hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor ezen telekk. hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis o. ért. 100 ftrot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfoyalmmal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiltádot kézhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1889. évi augusztus hó 22-ik napján.

A szentesi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

FARKAS GEDEON,
kir. bíró.

Hirdetmény.

Szentes város tulajdonaloz tartozó s alább megnevezett földterületek, u. m.:

f. évi október 14-én délelőtt 9 órakor, a vasúthoz egyesek bírtokából elfoglalt, de tényleg be nem épített földek — a tanácsteremben; délután 2 1/2 órakor, Dombai Szűcs Jánostól és Borsos Szabó Imrétől vett két darab szőlőföld — a helyszínen;

október 15-én d. e. 9 órakor, a Kurcameder a szegvári határtól a Széchenyi-kertig;

délután 2 1/2 órakor, a Vecseri-foktól a csougrádi határig — a helyszínen;

október 16 án d. e. 9 órakor, a serházi földek, a serházi nagyépülettel, a felső cstrhéjárásból fennmaradt terület a hékedi temetőtől a kunszent-mártoni útig, továbbá a vaspálya udvar és a ref. középtemető közötti terület a helyszínen tartandó árverésen és pedig a serházi földek 3 évre, a többiek egy évre haszonbérbe fognak adatni, melyre bérleni kívánók ezenel meghívotnak.

A feltetelek a tanácsteremben addig is megtekinthetők.

Szentes, 1889. október 11.

NAGY IMRE,
tanácsnok.

JÓ-SZIV SORSJEGYEK

Főnyeremény 30,000 frt.

Húzás már folyó hó 15-én.

Kaphatók részletfizetés mellett az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében és pedig:

10 darab 36 havi részletfizetés mellett 95 kr.
10 darab 36 havi részletfizetés mellett 1.90 kr.

a szentes-vidéki takarékpénztárnál.

30-10

Legjobb kézi-harmonikák

1, 2 és 3 sor billentyűvel.

Hungaryen - harmonika saját találmányú acélhangokkal és bőrfóvával, valamint mindenféle **zeneeszközök**, hegedők, citerák, főtők, klarinettek, trombiták, zenélő szelencék, szájharmonikák, okklarinék, verflák, arisztonok, madárverflék, zenélő albumok, sörös és boros poharak stb. kaphatók.

TRIMMEL N. JÁNOS,
harmonika gyárában, Búcs VII.
Kaiserstrasse 74

Árjegyzékek harmonikákról és egyéb zeneeszközökről ingyen és bérmentve kaphatók.

A Szent-Éli-Árnyas (Francia-Ország)
Duo MACQUELONNE, prior

Főtisztelendő Senecek rendi atyái
Fogvize, Fogpora
és Fogpastája

2 arany csem. 1888. London 1884
A 1. gmgaszab. k.üntetési ok.

Feltalálta: az 1872-ik évben BOURSAUD Péter
az 1873-ik évben prior által.

A főtisztelendő bene-dekrrend atyák fogvizének használatát, napok óta annyira csapott vizre vevő, megakadályozza és gyógyítja a fogak erősödését melyeknek főtisztelendő és szilárdított költsége, a mennyiben a főtisztelendő atyák teljesen egészségesen váltakoznak.

A szilárdított tevélyk tehát olvsnaknak minden éket (azt reg) e pletenek k. szilárdított és használatát, melyek a legjobb gyógyszer és a borfajás ellen egyedül álló csapott kézik.

A ház megállapított 1807 ben.
Vezérgyök: **SEQUIN** 108 & 108, rue Croix-de-Segny
BORDEAUX

Kapható minden nagyv. üzletben, k. szilárdított és gyógy. kereskedésben.

Ajánlok

5-2

kitűnő minőségű GYERTYAN BÜKK-TÚZIFÁT

a Tiszánál vagy házhoz szállítva

SZOBAFŰTŐ-SZENET

és

PIR-SZENET (COAKS)

ugyanesak házhoz szállítva, a legjutányosabb áron.

SONNENFELD SÁMUEL, fakereskedő.

Ugyanannak I. tized 306. számú háza szabad kézből eladó vagy bérebe kiadó.

!! Az őszi és téli évadra!!

ajánlom a n. é. közönségnek, dúsan felszerelt férfi, női és gyermek-divatárú üzletemet

(Szentes, főtéca, Pollák Emánuel-féle ház), hol is férfi, női és gyermekklábbelik és kalapok,

különösen ép most érkezett izléses, az utolsó divat szerint kiállított női téli kalapok, továbbá férfi ingek, Jaeger-féle alsó ingek és nadrágok, nyakkendők, teveször és zsenília kendők, téli harisnyák, szallagok, csipkék, pamutok stb. a legnagyobb választékban, jutányosan kaphatók, miről egy próbahavasariás útján bárki személyesen meggyőződhet.

Tisztelettel

özv. Klein Augustza.

3-3

Honvéd ellenőrzési szemle 1889. évi október 29-én.

Értesítették a m. kir. honvédség szabadságot, tartalékos és póttartalékos állományába tartozó legénység, hogy az ellenőrzési szemle f. évi október hó 29 én a város házában, a volt magtárépületben fog megtartatni, melyre köteles megjelenni az 1878—79—80—81. és 83. sorozási évbéli szabadságot és a közös hadseregből áttett legénység azon része, mely ez évben zászlóaljához bevonulva nem gyakorlat, sem szolgálattételre nem volt, úgy a szentesi, mint a vidéki illetőségű, de itt tartózkodó honvédek, és pedig: a mondott napon reggel 8 órakor honvéd igazolványainkkal, pipa, bot, fegyver stb. nélkül való pontos megjelenésre felhivatnak és figyelmeztetnek, hogy külön idező jegyet nem kapnak, idezésül szolgál egyedül e hirdetésny.

Az utószemle f. évi november 20-án B. Gyulán d. e. 8 órakor fog megtartatni.

Szentes, 1889. szeptember 27.

3-2

ÓNODI LAJOS, főjegyző,
Szentes város katonagyvezetője.

Ellenőrzési szemle a közös hadsereg részéről

1889. évi október 28. és 29-én.

Értesítették a közös hadsereg állományába tartozó minden fegyvernembeli (gyalog, lovas stb.) szabadságot, tartalékos és póttartalékos legénység, hogy az ezen évi ellenőrzési szemle f. évi október hó 28. és 29 én a városi sőház helyiségében fog megtartatni, melyre köteles megjelenni a legénység azon része, mely ez évben nem gyakorlat, sem szolgálattételre ezredéhez, vagy csapattestéhez buidézve nem volt, és pedig:

az 1879—80 és 81. sorozási évbéli október 28-án del előtt 8 órakor, az 1882.—83.—84.—85.—86.—87. és 88. sorozási évbéli október 29-én d. e. 8 órakor a sőház helyiségében, katonakönyveikkel, pipa, bot, fegyver stb. nélkül való pontos megjelenésre felhivatnak és figyelmeztetnek, hogy külön idező jegyet nem kapnak, idezésül szolgál egyedül e hirdetésny.

Végül figyelmeztetnek a nem szentesi illetőségű, de itt tartózkodók, hogy a hason évbelleikkel megjelenni kötelességüknek ismerjek.

Az utószemle f. évi november 20-án B. Csabán fog megtartatni.

Szentes, 1889. szeptember 27.

3-2

ÓNODI LAJOS,
főjegyző, Szentes város katonagyvezetője.

Nincs többé fogfájás! Könnyen vérző beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését megakadályozza a szájbüzt azonnal megszünteti naponta használatnál es. k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP világ-Anatherin-hird SZÁJVÍZ
kétyszer oly nagy palackokban mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája mely a fogakat folyton egész napos és szép állapotban tartja.

Dr. POPP Anatherin fogpasztája legújabb és legfokozottabb hatású és a foghúst megőrző.

Dr. POPP fogpora mely a fogak közötti nyílásokat tisztítja és a fogak zománcját megerősíti.

Dr. POPP növényzappana a legjobb gyógy-piperon-zappana, minden nemű bőrkórosok ellen és különösen furdókhoz.

Dr. POPP NAPRAFÖRGŐ (szapp.) (nem glicerin) a legújabb és legfinomabb deca-piperon-zappana. A bőrt bőrszop és bőrtisztító szer.

Árak: Anatherin-szájvíz 50 kr., 1 frt és 1 frt 40 kr., Anatherin fogpasztája tégelyben 1 frt 22 kr., Aromatikus fogpasztája 85 kr., Fogpor dobozban 63 kr., Növényzappan 0 kr., Napraförgő-zappan 40 kr., Venus-zappan 50 kr.

E szerek kaphatók Szentesen: Podhraszky F., Várady L. és Dósa B. gyógyszerészek-nél; Welisch V. kereskedőnél.

Előkelő hölgyek elismerése.

Tisztelt uram! Az ön által beküldött szappan mintákat kísérlet céljából szetosztottam néhány egyleti hölgy között, kik most a következőleg nyilatkoznak kitűnő szappanairól: A Popp-fele növényzappan fölötté jó hatást gyakorol a bőrre, használatban nagyon kellemes és tartósságánál és árnyalag olcsó áránál fogva a legjobb gazdasági szappan Popp-fele napraförgő és Venus-zappan papnait méltán nevezi a jelenkor legfinomabb divat-pipere szappanainak.

Kérek a névndövek számára 24 növényzappant és több egyleti hölgy számára ugyan ebből 12 és a Popp-fele napraförgő és Venus-zappanból szintén 12-12 darabot.

Ti tzelettel Halász E.-né, Budapest.

Hamisításioktelt óvadjunk!

Az általános ismert jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitértetett söborszesz készítményem — kelendőségével fogva — sok utazónak levén az utóbbi időben kitőve elhatároztam hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra két nyomtatott saját házam külső alakját veszem fel foglyezetve azt egyszerűen védjegyként a budapesti iparkamaránál. 11836.

A SŐBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl: csuszos szagatás, fagyás, fog és fejfájdalmak, szemgyengeség, benulások, zsigorok stb. elten; de különösen a bedörzsölés, kenőgyuro-gyógymódnál (massage) igen jó hatásának bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, amennyiben a fogak feyelt előegyti, a foghúst erősíti, és a száj tisztá szagtalan it nyer a szesz elpárologása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is, a hajdegek erősítésére, a fejkorpa-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 1 forint, egy kisebb üveggel 50 krajcár.

BRAZAY KÁLMÁN

Budapest, IV. kerület. Múzeum-körút 23 sz.

Kapható Szentesen: Dobray S., Soós Albert, Abafy L., Szepes Károly, Robiesek Gaborné, Szénássy Ferenc, Podhraszky Fer, Várady L., Zuckermann Károly, Szabó Mihály, Ujváry Andor, If. Veeseri Sándor, Gunst D. és Székely A. uraknál.

Rövid használat után nélkülözhetlen fogtisztítószer.

A fogak szépsége

Uj amerikai Glycerin-Fog-Creme (orvoscendörileg megvizsgálva)

KALODONT

SARG F. A. FIA és TÁRSA

cs. kir. udv. szállító Bécsben.

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

52-9

Darabja 35 kr.

Szentesen kapható ld. Várady Lajos gyógyszerárban.

Dezso Józsefné örökösainek I. t. 278. sz. a házuk szabad kézből eladó, értekezni lehet I. t. 456. sz. a. Berceli Mihálynál.

TÜDŐBÁJOK.

Gáz-kilhelés

(Rectal-Injectio)

gyógyít tüdőbajokat, (tüdővész, sorvadást,

A leghihetlenebb, az orvosok előtt elérhetetlennek látszó esemény, tüdőbajok gyógyíthatása, most már teljesen el van érve. Világhírű tanárok és orvosok bizonyítványai, meggyőzték egyének száz meg száz levelét, melyeknek valódi másolatait megcseholhatlan meggyőződés szerzése végett kívánatra bérmentesen bárki kaphatja, orvosi szaklapok kedvező jelentései a legnagyobb körhírekben való alkalmazása a legfőbb bizonyítványt nyújtják a rectal-injectorral való kilehelési gyógymód legmeglepetőbb, eddig nem sejtett eredményéről — Példakép ezt jelenti Dr. Bergson és Dr. Morel tanárok: „Köhögés, nyálkáság, láz, vérhányás három nap alatt enyhülnek, azután teljesen elmúlnak — alvás és étvágy visszatérnek. A test súlyszaporodása hetenkint 1/2, egészen 1 kilóig. A legfárasztóbb életmó-

asthma, időskori bronchialbajt, tüdőkatarrhust.)

lot lehet azután folytatni.“ — Cornil és Ver-euil tanárok így nyilatkoznak: „Az ahamád a lélekzethány azonnali elmúlása.“ — Telijs gyógyítás gyakran 8 nap alatt.“ — Ujardin Beaumetz tanár: „Időskori bronchikatarri teljesen gyógyítottat.“ — Fräntzl és dr. Statz tanárok: éhség áll be — súlyszaporodás egészen 5 kilóig.“ — Dr. M'Laughlin: 30 magas fokú tüdőgümókóros közeli valamennyi alaposan felgyógyult.“ — Hasonlót jelentenek a betegek. (A gyógyítás nem alkalmazható, nem zavartó s utóbj nélkül.) — A cs. kir. kizár. szab. gázkilehelési készüléket (rectal - injectort) használtára s a gázfejlesztőhez, való hozzátartozóval készpénzért vagy postánátvétellel 8 frtert, gázmérővel 10 forintért küld

Med. Dr. Altmann. Bécs (Wien), VII., Mariahilfer-strasse No 70.

Collega ur! Egy igen súlyos esetben egy tüdőbajosnál ön kilehelési készülékével valóban kitűnő sikert értem el. Tisztelettel MED. DR. FAUTE GYULA.

Tisztelt orvos ur! Ön gázkilehelési készülékét 1887. évi őszkor oly kitűnő sikerrel alkalmaztam, hogy tökéletesen helyre álltam s ezen állapot azóta folytonosan tart úgy, hogy teljesen egészséges vagyok. Fogadja őszinte hálaomat! Kecskené, 1888. szept. 11. SZABÓ JULIA.

„KÉPES CSALÁDI LAPOK“

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Felhívás a művelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok“ jelenleg már az ország minden vidékén, a legtöbb művelt magyar közönség rendes házi barátja.

Közkedveltséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nagynyák is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találnak benne. — A „Hölgyek Lapja“ című mellékletünk, a nők hű tanácsadója és szellemi titkára, a háztartás, a gazdaság, a kertészet, a konyha, házi orvosság, házi állatok és a divat köréből megbecsülhetetlen közleményekkel kedveskedik. — A „Képes Családi Lapok“ képei, a legelső művészek esetjeinek irodalmi leíratai. — A „Képes Családi Lapok“ a lehető legjobbat igyekszik nyújtani, s hogy hivatásának megfelelő, azt legjobban bizonyítja, immár 11 évi fennállása, mit hazánkban egyetlen egy hasonló irányú lap nem volt képes elérni. — Minden laphoz egy külön, könnyvve kötetet regény-melléklet van csatolva, mely évenként, 3—4 legjobb írónktól származó becses regényt képez.

Elfizetési árak a „Képes Családi Lapok“, „Hölgyek Lapja“ című divatlap s „Regény“-melléklettel együtt: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. — Elfizetések (a hó bármely napjától) ellogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala, Budapest, V. Nagy korona utca 20. sz.

A „Képes Családi Lapok“ heti lapból mutatvány számokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik eziránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzá fordultak.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

A „Képes Családi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala. Budapest, V. Nagy korona-utca - 0. sz

10-3

Tichó Bernát brünni szövöttárak áruraktárából Krautmarkt 18, BRÜNNEN, Krautmarkt 8. utánvétellel kapható:

Női szövet: tisztá gyapjú, duplaszélés, minden divatszínben 10 mtr 8 frt. Niggerloden: a legújabb öszi és téli ruhakelme, duplaszélés 10 mtr 4 frt 50.

Fekete terno: szász gyártmány, duplaszélés 10 mtr 4 frt 50. Raquza: dísz szövet, dupla-szélés, kosztromótonnyal, minden sima szin n, vagy csak zott és kockás 10 mtr 9 frt.

Volapük flanel: legújabb minta, 60 cmtr széles 10 mtr 3 frt 50. Flanelfejkendők: pompás mintákban 3 darab 1 frt.

Barchet kelme: legdivatosabb mintákban 10 mtr 3 frt. Kalmuk: legjobb minőség 60 cmtr széles 10 mtr 2 frt 70.

Női Jersey derek: (habkás) selyemgombok és frakkal, minden szín és nagyságban 1 darab 1 frt 30. Double-Velour-kendő: 1/4 teljesén, 1 drb 3 50. Téli nagykendő: 1/4 nagy, sima v. kockás 2 f.

Juta ablakfüggöny: török minta egy rend. függöny 2 frt 30. Juta garnitúra: 2 ágy és egy asztalterítő bojttal 3 frt 50.

Munkás ingek: rumburgi oxfordból, teljes nagy, 3 darab 2 frt. Rips-garnitúra: 2 ágy és 1 asztalterítő, selyembojttal 4 frt.

Normal ing: teljes nagy, 1 drb 1 50. Normal nadrág: teljes nagy, 1 drb 1 50. Hollandi futószőnyeg-maradékok: 10-12 mtr hosszban 1 maradék 3 frt 60.

Női ingek: erős vászomból, sling-coll díszrel, 6 darab 3 frt 25. Házi vászon: 1 vög 30 róf 1/4, 4 50. 1 = 30 = 1/4 5 50.

Férfi ingek: saját gyártmány, fehér vagy színes 1 darab 1 frt 80, II. 1 frt 20. Kanavász: 1 vög 30 róf ill. 2 frt 60. 1 vög 30 róf piros 3 frt 60. Chiffon: 1 vög 30 róf 1 50.

Cérna kanavász: 1 vög 30 róf ill. piros 6 frt. Egy lótarok: legjobb gyártmány 190 cmtr hosszú 190 cmtr széles 1750. Oxford: jó mosó, jó minőség 1 darab 30 róf 4 frt 50. Egy flakkertakor: 190 cmtr h. 150 cmtr sz. 2 1/2.

Gyapjuszövetárúk gyári raktára.

Brünni gyapjúkelme-maradékok: téli öblönyöz, egy maradék 5 frt. Téli kabátkelemek: egy maradék 10 mtr teljes téli kabátok, 1 t.c. e. banis vagy kék 5 frt.

Alkalmi vételek: brünni szöv. maradék 3-10 mtr. teljes férfi öblönyöz 3 frt 75. Felöltő kelemek: legfinomabb minőség 2-10 mtr egy teljes felöltőhöz 7 frt.

Minták díjtalanul, bérmentve küldetnek. Jömlnőség és pontos kiszolgálás biztosítottik. A t. szábmester urak, kívánatra, ele-gánsan kiállított, 400 mintát tartalmazó minta-ívet bérmentve kapnak.

A „SZENTES és VIDÉKE“ KÖNYVNYOMDÁJA elvállal, minden e szakba vágó munkákat izléses, pontos és olcsó elkészítésre. Nyomdahelyiség I. tized 256. szám, özv. Fried Józsefné urnó házában. Ugyanott a „Szentes és Vidéke“ című hetilap részére hirdetések felvételnek és a legjutányosabban számíttatnak.